

**ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA OSOBITNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO
DVORA AUDÍTOROV:
„PRÁVA CESTUJÚCICH V LETECKEJ DOPRAVE POČAS PANDÉMIE COVID-19:
KĽÚČOVÉ PRÁVA NECHRÁNENÉ NAPRIEK ÚSILIU KOMISIE“**

ZHRNUTIE

I. Komisia bezodkladne prijala opatrenia a poskytla okamžitú reakciu na zmiernenie sociálno-ekonomického dosahu pandémie COVID-19 s dôrazom na koordinovanú reakciu EÚ.¹ Zahŕňalo to ciele právne predpisy na dočasné zmiernenie povinností leteckých spoločností využívať letiskové prevádzkové intervaly podľa právnych predpisov EÚ, výkladové usmernenia o právach cestujúcich v súvislosti s ochorením COVID-19 a dočasný rámec, ktorý členským štátom umožňuje využívať úplnú flexibilitu stanovenú v pravidlách štátnej pomoci na podporu hospodárstva v kontexte pandémie COVID-19.

II. Komisia vo svojich výkladových usmerneniach o právach cestujúcich v kontexte pandémie COVID-19 z 18. marca 2020 zdôraznila, že cestujúci majú právo na správne informácie o svojich právach a na to, aby im bola poskytnutá jasná voľba medzi finančnou náhradou a náhradou vo forme poukazu v prípade zrušenia.

Rozhodovanie o výdavkových prioritách je v právomoci členských štátov. Komisia však členským štátom pripomenula, že podľa pravidiel štátnej pomoci môžu poskytovať pomoc s cieľom umožniť leteckým spoločnostiam/organizátorom zájazdov poskytovať náhrady cestujúcim.

III. Pri hromadnom rušení objednávok počas pandémie COVID-19 sa ukázalo, aké dôležité je mať pravidlá platné pre celú EÚ a aké dôležité je ich jednotné vykonávanie a presadzovanie. Komisia sa vo svojej stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu² zaviazala, že zväží možnosti a prínosy spojené so zdokonalením multimodálneho rámca pre práva cestujúcich, ktorý bude jednoduchší, konzistentnejší a harmonizovanejší, ako aj odolný voči kríze.

IV. a) Komisia považuje za veľmi dôležité, aby letecké spoločnosti správne informovali cestujúcich o ich právach a aby vnútroštátne orgány presadzovania práva, ktoré sú zodpovedné za presadzovanie práv cestujúcich, prijali opatrenia v prípade, že letecké spoločnosti tak neurobia. Zatiaľ čo letecké spoločnosti skutočne čelili bezprecedentnému počtu zrušených letov, a teda kríze likvidity, Komisia považuje za nevyhnutné z hľadiska dôvery spotrebiteľov v odvetvie dopravy a cestovania, aby ich letecké spoločnosti napriek tomu riadne informovali o ich práve na náhradu v hotovosti. Komisia v máji 2020 prijala odporúčanie zamerané na to, aby sa cestovné poukazy stali atraktívnou alternatívou k náhrade v hotovosti pre cestujúcich a cestujúcich využívajúcich balík cestovných služieb, s cieľom zmierniť krízu likvidity dopravcov a takisto odporučila chrániť tieto poukazy pred platobnou neschopnosťou.

Z dôvodu chýbajúcich oznamovacích povinností voči Komisii je veľmi ťažké získať prehľad na úrovni EÚ o situácii v teréne. Komisia preto na získanie informácií využila dialóg v rámci

¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_sk.

² COM(2020) 789 final.

projektu EU Pilot. Takisto už v roku 2013 navrhla prísnejšie požiadavky na podávanie správ, ale Rada dosiaľ nerozhodla, či sa bude týmto návrhom ďalej zaoberať.

b) Komisia od marca 2020 prijala niekoľko usmernení a oznámení s cieľom podporiť úsilie členských štátov o koordináciu a zabezpečiť voľný pohyb v Únii v časoch pandémie ochorenia COVID-19.

Rozhodovanie o výdavkových prioritách je v právomoci členských štátov. Úlohou Komisie ako orgánu presadzovania hospodárskej súťaže nie je vyzývať členské štáty, aby vytvorili systémy pomoci na uľahčenie poskytovania náhrad cestujúcim.

Komisia urobila to, že členským štátom pripomenula, že podľa pravidiel štátnej pomoci môžu poskytovať pomoc s cieľom umožniť leteckým spoločnostiam/organizátorom zájazdov poskytovať náhrady cestujúcim.

Členské štáty neposkytli štátnu pomoc všetkým leteckým spoločnostiam a organizátorom balíkov cestovných služieb. Aj tie spoločnosti, ktoré nedostali štátnu pomoc, začali poskytovať náhrady cestujúcim v dôsledku opatrení na podporu a presadzovanie prijatých Komisiou a členskými štátmi.

c) Webové sídlo Re-open EU poskytuje informácie o platných cestovných obmedzeniach v každom členskom štáte. Hlavnými webovými sídlami relevantnými pre práva cestujúcich sú webové sídlo Your Europe a webové sídlo venované reakcii na koronavírus, ktoré bolo spustené 1. marca 2020.

d) Komisia súhlasí s tým, že je potrebné preskúmať existujúci právny rámec, ako sa uvádza aj v stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu. Pokiaľ ide o práva cestujúcich v leteckej doprave, Komisia už v roku 2013 navrhla preskúmanie na základe dosiaľ získaných skúseností a krízy spôsobenej obľakom sopečného popola v roku 2010. Pre Komisiu je to prioritný nevybavený spis a každému predsedníctvu Rady opätovne zdôrazňuje naliehavú potrebu, aby sa Rada týmto spisom zaoberala.

V. Komisia prijíma všetky odporúčania.

ÚVOD

01. Práva cestujúcich v EÚ sú zásadné pre riadne fungovanie vnútorného trhu a dopravných sietí, pretože chránia európskych cestujúcich počas rôznych fáz cesty lietadlom, železničnou, vodnou, autobusovou a autokarovou dopravou. Pandémia ochorenia COVID-19 pripomenula ich význam.

02. Práva cestujúcich sú stredobodom politiky EÚ v oblasti dopravy a spotrebiteľskej politiky EÚ, alebo ako to uviedol EDA vo svojej správe za rok 2018: „hlavnou iniciatívou EÚ“.

03. Návrh revízie nariadenia z roku 2013³ je v pracovnom programe Komisie na rok 2021 prioritným nevybaveným spisom.

04. Práva cestujúcich v EÚ sa presadzujú v prostredí viacúrovňového riadenia. V tejto súvislosti sú do ich presadzovania zapojené subjekty a orgány na vnútroštátnej úrovni, zatiaľ čo Komisia podporuje a monitoruje ich opatrenia.

³ COM(2013) 130 final z 13. marca 2013.

05. Komisia sa od začiatku pandémie snaží podporovať spoluprácu a koordináciu medzi členskými štátmi. Komisia od marca 2020 prijala niekoľko usmernení a oznámení s cieľom podporiť úsilie členských štátov o koordináciu a zabezpečiť voľný pohyb v Únii v časoch pandémie ochorenia COVID-19.⁴

Prijali sa rôzne opatrenia, ktoré sú podrobnejšie opísané v časovom prehľade opatrení na webovom sídle venovanom reakcii na koronavírus.⁵

Je potrebné poznamenať, že právo na voľný pohyb v rámci EÚ nie je bezpodmienečné a môže byť obmedzené z dôvodov verejného zdravia. Je to stanovené v zmluve (článok 21 ZFEÚ), ako aj v sekundárnych právnych predpisoch (smernica 2004/38).

Členské štáty tak môžu v boji proti pandémie uložiť opatrenia, ktorými sa obmedzuje voľný pohyb osôb v Európskej únii. Prijaté opatrenia by nemali presiahnuť rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné (proporcionálnosť), a nemali by rozlišovať medzi cestujúcimi na základe ich štátnej príslušnosti (nediskriminácia). Komisia monitorovala dodržiavanie týchto zásad a bola v úzkom kontakte s členskými štátmi.

06. S cieľom spomaliť prenos vírusu sa lídri EÚ 17. marca 2020⁶ dohodli na koordinovanom dočasnom obmedzení ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, pričom toto obmedzenie sa presadzovalo do 30. júna 2020. Pokiaľ ide o cestovné obmedzenia v rámci EÚ, od mája 2020 sa hranice postupne otvárali, ale naďalej sa uplatňovali hygienické obmedzenia (ako sú karanténne pravidlá pre osoby cestujúce z vysokorizikových regiónov alebo požiadavky na testovanie) a pre obavy týkajúce sa verejného zdravia sa všeobecne odporúčalo necestovať. Rada v júni 2020 prijala odporúčanie⁷ o dočasnom obmedzení ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, a o možnom zrušení tohto obmedzenia. Toto odporúčanie bolo aktualizované 2. februára 2021.

07. Komisia v októbri 2020 predložila ďalší súbor opatrení s cieľom pomôcť obmedziť šírenie koronavírusu, zachrániť životy a posilniť odolnosť vnútorného trhu. Opatrenia zahŕňali spoločný digitálny európsky formulár na vyhľadávanie cestujúceho s cieľom pomôcť

⁴ Pozri zoznam v poznámke pod čiarou č. 3 k odôvodneniu 8 odporúčania Rady (EÚ) 2020/1475: Usmernenia Komisie pre opatrenia v oblasti riadenia hraníc na ochranu zdravia a zabezpečenie dostupnosti tovaru a základných služieb (Ú. v. EÚ C 86I, 16.3.2020, s. 1), usmernenia Komisie týkajúce sa uplatňovania voľného pohybu pracovníkov počas pandémie COVID-19 (Ú. v. EÚ C 102I, 30.3.2020, s. 12), spoločný európsky plán predsedníčky Európskej komisie a predsedu Európskej rady na zrušenie opatrení na zamedzenie šírenia COVID-19, usmernenia Komisie týkajúce sa voľného pohybu zdravotníckych pracovníkov a minimálnej harmonizácie odbornej prípravy vo vzťahu k núdzovým opatreniam v súvislosti s ochorením COVID-19 (Ú. v. EÚ C 156, 8.5.2020, s. 1), oznámenie Komisie s názvom Smerom k fázovému a koordinovanému prístupu k obnoveniu slobody pohybu a rušeniu kontrol na vnútorných hraniciach (Ú. v. EÚ C 169, 15.5.2020, s. 30), oznámenie Komisie o treťom posúdení uplatňovania dočasného obmedzenia ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, COM(2020) 399 final, usmernenia Komisie o sezónnych pracovníkoch v EÚ v súvislosti s epidémiou ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ C 235I, 17.7.2020, s. 1), oznámenie Komisie o uplatňovaní „zelených jazdných pruhov“ v rámci usmernení pre opatrenia v oblasti riadenia hraníc na ochranu zdravia a zabezpečenie dostupnosti tovaru a základných služieb (Ú. v. EÚ C 96I, 24.3.2020, s. 1), usmernenia Komisie s názvom Uľahčenie prepravy leteckého nákladu počas pandémie COVID-19 (Ú. v. EÚ C 100I, 27.3.2020, s. 1) a usmernenia Komisie o ochrane zdravia, repatriácii a cestovných službách pre námorníkov a ďalšie osoby na palube lodí (Ú. v. EÚ C 119, 14.4.2020, s. 1).

⁵ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_sk.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/coronavirus/covid-19-travel-and-transport/>.

⁷ Odporúčanie Rady (EÚ) 2020/912 z 30. júna 2020 o dočasnom obmedzení ciest do EÚ, ktoré nie sú nevyhnutné, a o možnom zrušení tohto obmedzenia (Ú. v. EÚ L 208, 1.7.2020, s. 1).

členským štátom pri hodnoteniach rizík v súvislosti s príchodmi a umožniť sledovanie kontaktov⁸. Komisia bola počas celého obdobia v kontakte s členskými štátmi s cieľom monitorovať situáciu a koordinovať cestovné obmedzenia, najmä prostredníctvom siete národných kontaktných miest.

13. Prvá zarážka – Komisia poukazuje na to, že hlavnú povinnosť poskytovať informácie v prípade narušenia majú samotní dopravcovia. Komisia v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vnútroštátne orgány presadzovania práva musia pravidelne monitorovať vykonávanie zo strany dopravcov.

Komisia však pravidelne vykonáva štúdie Eurobarometra o informovanosti občanov o právach cestujúcich (najnovšie údaje z roku 2019), ktoré potvrdzujú, že úroveň informovanosti verejnosti by sa mala ďalej zlepšovať, a prispieva k nej prostredníctvom svojho webového sídla Your Europe, informácií poskytovaných prostredníctvom kontaktných centier Europe Direct (EDCC), podporou siete európskych spotrebiteľských centier (sieť ESC) a kampaňami o právach cestujúcich⁹.

Druhá zarážka – Komisia súhlasí, že pozornosť je potrebné prioritne zamerať na presadzovanie nariadení. V platných právnych predpisoch sa uvádza, že členské štáty majú zriadiť svoje vnútroštátne orgány presadzovania práva a stanoviť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za porušovanie nariadení o právach cestujúcich.

Presadzovanie zo strany vnútroštátnych orgánov presadzovania práva sa líši v závislosti od ich právomocí, ktoré im boli udelené podľa vnútroštátneho práva (záväzné rozhodnutia, účinné ukladanie sankcií, vybavovanie individuálnych sťažností).

Tretia zarážka – Komisia sa domnieva, že jej súčasná úloha spočíva v monitorovaní účinného uplatňovania existujúceho rámca práv cestujúcich.

Komisia nemá mandát na to, aby koordinovala vykonávanie rámca práv cestujúcich na úrovni členských štátov.

PRIPOMIENKY

20. Komisia sa domnieva, že informovanosť pasažierov a cestujúcich o ich právach je veľmi dôležitá. To je dôvod, prečo pravidelne žiada o prieskumy Eurobarometra týkajúce sa tejto otázky.

Komisia si je vedomá toho, že úroveň informovanosti verejnosti by sa mala ďalej zlepšovať.

Pozri aj odpoveď Komisie na prvú zarážku bodu 13.

21. Komisia poukazuje na to, že hlavnú povinnosť poskytovať informácie v prípade narušenia majú samotní dopravcovia. Vnútroštátne orgány presadzovania práva musia pravidelne monitorovať, či tak dopravcovia robia. Komisia poskytla praktické informácie pre všetkých občanov, napr. na webovom sídle Your Europe, prostredníctvom svojej informačnej kampane o právach cestujúcich a prostredníctvom kontaktných centier Europe Direct.

23. Komisia dodáva, že podľa smernice o balíkoch cestovných služieb sa cestujúcim využívajúcim balík cestovných služieb musí poskytnúť náhrada, ak ukončia zmluvu z dôvodu

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_1986.

⁹ https://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/campaign_en.

neodvratiteľných a mimoriadnych okolností (článok 12 ods. 2 smernice o balíkoch cestovných služieb). V iných prípadoch môžu mať nárok na čiastočnú náhradu (pozri článok 12 ods. 1 smernice o balíkoch cestovných služieb).

27. Komisia prijala opatrenia vo všetkých týchto prípadoch a v dôsledku toho niektoré členské štáty svoje dočasné opatrenia nerozšírili ani nezmenili. V ostatných prípadoch Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti.

Pozri aj pripomienky EDA v bode 65.

32. Členské štáty neposkytli štátnu pomoc všetkým leteckým spoločnostiam a organizátorom balíkov cestovných služieb. Aj tie spoločnosti, ktoré nedostali štátnu pomoc, začali poskytovať náhrady cestujúcim v dôsledku opatrení na podporu a presadzovanie prijatých Komisiou a členskými štátmi.

33. Spoločná odpoveď Komisie na body 33 – 36 a rámček 6:

V súvislosti s nariadením (ES) č. 261/2004 Komisia v roku 2013 navrhla objasniť práva a povinnosti všetkých relevantných strán, ak sú zapojení sprostredkovatelia.

Pokiaľ ide o balíky cestovných služieb, ktoré nie sú priamo porovnateľné, Komisia posúdi, ako by spravodlivejšie rozdelenie zaťaženia medzi hospodárske subjekty v hodnotovom reťazci mohlo prispieť k lepšej ochrane spotrebiteľa¹⁰.

Presadzovanie v prípade zapojenia sprostredkovateľov je takisto súčasťou prebiehajúceho dialógu v rámci projektu EU Pilot so všetkými členskými štátmi. Komisia a sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa spustili koordinovaný prieskum o súčasných postupoch zrušenia letov leteckých spoločností, v ktorom sa táto otázka takisto rieši.

38. Komisia poukazuje na to, že v odporúčaní týkajúcom sa poukazov sa nenavrholi len určité vlastnosti poukazov, ako napríklad ochrana pred platobnou neschopnosťou, aby sa stali atraktívnejšími pre cestujúcich a cestujúcich využívajúcich balíky služieb. Takisto zdôraznila, že okrem aspektov štátnej pomoci by sa členské štáty a hospodárske subjekty mali nabádať, aby zvažili využívanie dostupných schém Únie na podporu činnosti a potrieb likvidity podnikov.

Odporúčanie týkajúce sa poukazov malo vplyv na členské štáty, pričom väčšina z nich sa v tom období rozhodla prísnejšie monitorovať správne vykonávanie existujúcich pravidiel jednotlivými leteckými spoločnosťami a organizátormi balíkov cestovných služieb.

39. Prvá zarážka – Pokiaľ ide o práva cestujúcich v leteckej doprave, ako aj o balíky cestovných služieb, Grécko napríklad zmenilo svoje vnútroštátne právne predpisy po začatí konania o porušení povinnosti: pravidlá týkajúce sa 18-mesačného obdobia platnosti poukazov sa už neuplatňujú na nároky vyplývajúce zo zrušenia letov od 1. septembra 2020.

Pozri pripomienky EDA v bode 65.

41. Tretia zarážka – Komisia vo svojom návrhu z roku 2013 navrhla zaviesť požiadavky na podávanie správ pre vnútroštátne orgány presadzovania práva.

¹⁰ Pozri COM(2013) 130 final (nový článok 14 ods. 6 a 7) a COM(2021) 90 final, s. 21.

44. Členské štáty sú zodpovedné za stanovenie svojich výdavkových priorit a za rozhodovanie o tom, na aké účely chcú poskytnúť pomoc.

Úlohou Komisie ako orgánu na ochranu hospodárskej súťaže je preskúmať, či takúto štátnu pomoc možno vyhlásiť za zlučiteľnú na základe jedného z dôvodov uvedených v zmluve.

Úlohou Komisie ako orgánu presadzovania hospodárskej súťaže nie je vyzývať členské štáty, aby prepojili štátnu pomoc s poskytovaním náhrad cestujúcim.

Komisia však vo svojom odporúčaní (EÚ) 2020/648 z 13. mája 2020 uviedla, že členské štáty majú možnosť poskytnúť pomoc na uľahčenie poskytovania náhrad pasažierom a cestujúcim.

48. Spoločná odpoveď Komisie na body 48 a 54:

S cieľom pomôcť zmierniť vplyv pandémie Európska komisia v marci 2020 navrhla nielen prijatie pravidiel štátnej pomoci *ad hoc*, ale aj ciele právne predpisy na dočasné odbremenenie leteckých spoločností od ich povinností využívať letiskové prevádzkové intervaly podľa právnych predpisov EÚ. Okrem toho v máji 2020 prijala pravidlá, ktorými sa mení nariadenie o leteckých službách s cieľom dočasne zmierniť finančný tlak na letecké spoločnosti, čím sa leteckým spoločnostiam, ktoré sa nachádzajú v dočasných finančných ťažkostiach, umožní ponechať si prevádzkovú licenciu.

58. Uvedené sumy štátnej pomoci zodpovedajú pomoci poskytnutej členskými štátmi a schválenej Komisiou a nemusia nevyhnutne zodpovedať skutočne vyplateným sumám.

63. Webové sídlo Re-open EU poskytuje informácie o platných cestovných obmedzeniach v každom členskom štáte. Hlavnými webovými sídlami relevantnými pre práva cestujúcich sú webové sídlo Your Europe a webové sídlo venované reakcii na koronavírus, ktoré bolo spustené 1. marca 2020.

66. Tretia zarážka – Opatrenia Komisie zahŕňali aj návrhy odporúčaní Rady alebo legislatívne návrhy [napr. návrh odporúčania Rady (EÚ) 2020/1475 z 13. októbra 2020 o koordinovanom prístupe k obmedzeniu voľného pohybu v reakcii na pandémiu COVID-19, návrh o spoločnom digitálnom európskom formulári na vyhľadávanie cestujúceho, návrh nariadenia o vytvorení digitálneho zeleného osvedčenia a mnohé ďalšie opatrenia uvedené na webovom sídle Komisie venovanom reakcii na koronavírus¹¹.

67. Prvá zarážka – Komisia už v roku 2013 navrhla, aby boli pravidlá lepšie pripravené na závažnú krízu v oblasti práv cestujúcich v leteckej doprave (povinné pohotovostné plány, posilnené pravidlá presadzovania, jasnejšie postupy vybavovania sťažností). Tento krok v súčasnosti doplnilo opatrenie č. 58¹² stratégie pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu, ktoré je naplánované na štvrtý štvrtrok 2021.

70. Komisia sa domnieva, že príspevok členských štátov k ich vnútroštátnym opatreniam je nevyhnutný, a žiada členské štáty, aby pravidelne aktualizovali svoje informácie s cieľom zabezpečiť dobrú informovanosť pasažierov a cestujúcich.

71. Prvá zarážka – Presadzovanie patrí do právomoci členských štátov.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_sk.

¹² „Príprava krízového pohotovostného plánu resp. plánov pre sektor dopravy vrátane opatrení v oblasti bezpečnosti zdravia a prevádzky a určenie základných dopravných služieb“.

Pokiaľ ide o nariadenie č. 261/2004, Komisia pomáha vnútroštátnym orgánom presadzovania práva a ponúka koordináciu prostredníctvom zasadnutí vnútroštátnych orgánov presadzovania práva, digitálnej platformy (Wiki) na výmenu informácií a v prípade potreby objasnenie problémov s výkladom pravidiel. Komisia prijala aj výkladové usmernenia a pravidelne uverejňuje aktualizované zhrnutie najdôležitejšej judikatúry.

Komisia v roku 2013 navrhla aj nástroje na lepšie presadzovanie právnych predpisov, pričom legislatívny spis je prioritným nevybaveným spisom.

Komisia sa domnieva, že rokovania v Rade týkajúce sa revízie nariadenia (ES) č. 261/2004 by sa mali čo najskôr odblokovať a zdôraznila preskúmanie práv cestujúcich v leteckej doprave ako prioritný nevybavený spis vo svojom pracovnom programe na rok 2021. Komisia zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby sa tento spis vrátil do programu každého predsedníctva Rady.

Druhá zarážka – Stratégia Komisie pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu už obsahuje opatrenia týkajúce sa finančnej ochrany cestujúcich: „Spravodlivá mobilita znamená aj ochranu cestujúcich a ich práv. Pri hromadnom rušení objednávok počas pandémie COVID-19 sa ukázalo, aké dôležité je mať pravidlá platné pre celú EÚ a aké dôležité je ich jednotné vykonávanie a presadzovanie. EÚ musí cestujúcim pomôcť, ak prevádzkovatelia dopravy v dôsledku pandémie COVID-19 zbankrotujú alebo sa ocitnú vo vážnej kríze likvidity. Uviaznutých cestujúcich je potrebné repatriovať a v prípade zrušenia cesty, letu alebo plavby zo strany dopravcu im musí byť vrátené cestovné. Komisia zvažuje možnosti a prínosy možných nástrojov, ktoré chránia cestujúcich pred takýmito udalosťami, a v prípade potreby predloží legislatívne návrhy.“

Tretia zarážka – Komisia pripomína, že odporučila členským štátom, aby zabezpečili takúto ochranu poukazov, a takisto uviedla opatrenia dostupné na úrovni EÚ na podporu členských štátov a podnikov v tomto úsilí (odporúčanie z 13. mája 2020 týkajúce sa poukazov).

Štvrtá zarážka – Komisia sa domnieva, že úlohy sprostredkovateľov si vyžadujú objasnenie, a už v roku 2013 navrhla niektoré pravidlá na uľahčenie uplatňovania a presadzovania práv cestujúcich v leteckej doprave, ak sú zapojení sprostredkovatelia.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

75. Pri hromadnom rušení objednávok počas pandémie COVID-19 sa ukázalo, aké dôležité je mať pravidlá platné pre celú EÚ a aké dôležité je ich jednotné vykonávanie a presadzovanie. Komisia sa vo svojej stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu¹³ zaviazala, že zväži možnosti a prínosy spojené so zdokonalením multimodálneho rámca pre práva cestujúcich, ktorý bude jednoduchší, konzistentnejší a harmonizovanejší, lepšie presadzovaný, ako aj odolný voči kríze.

76. Komisia sa domnieva, že v súvislosti s COVID-19 bola hlavným problémom kríza likvidity dopravcov a prevádzkovateľov cestovných služieb z dôvodu počtu zrušení a že nie všetci dopravcovia informovali cestujúcich o ich možnosti výberu medzi finančnou náhradou alebo náhradou vo forme poukazu.

¹³ COM(2020) 789 final.

Komisia sa domnieva, že úloha sprostredkovateľov, pokiaľ ide o práva cestujúcich v leteckej doprave, si vyžaduje objasnenie. Posúdi aj možnosti systému finančnej ochrany na ochranu platieb cestujúcich pred takýmito krízami.

Komisia sa domnieva, že absencia právnej požiadavky na podávanie správ vnútroštátnych orgánov presadzovania práva Komisii je hlavným dôvodom, prečo takýto prehľad nie je ľahko dostupný. Komisia v tejto súvislosti predložila legislatívny návrh už v roku 2013.

Komisia medzitým využila dostupné nástroje (dialógy v rámci projektu EU Pilot, opatrenia v rámci nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa) na získanie týchto informácií. Tieto procesy prebiehajú.

Odporúčanie 1 – Lepšia ochrana práv cestujúcich v leteckej doprave a informovanie o nich

- a) Komisia prijíma odporúčanie.
- b) Komisia prijíma odporúčanie.
- c) Komisia prijíma odporúčanie.
- d) Komisia prijíma odporúčanie.
- e) Komisia prijíma odporúčanie.

78. Členské štáty neposkytli štátnu pomoc všetkým leteckým spoločnostiam a organizátorom balíkov cestovných služieb. Aj tie spoločnosti, ktoré nedostali štátnu pomoc, začali poskytovať náhrady cestujúcim v dôsledku opatrení na podporu a presadzovanie prijatých Komisiou a členskými štátmi.

Odporúčanie 2 – Lepšia koordinácia vnútroštátnych opatrení a lepšie prepojenie štátnej pomoci leteckým spoločnostiam s náhradou nákladov cestujúcim

- a) Komisia prijíma odporúčanie.
- b) Komisia prijíma odporúčanie.

79. Je predovšetkým úlohou členských štátov a ich vnútroštátnych orgánov presadzovania práva, aby presadzovali uplatňovanie práv cestujúcich leteckými spoločnosťami. Rozsah činnosti Komisie je obmedzený na monitorovanie opatrení vnútroštátnych orgánov presadzovania práva. Komisia už v roku 2013 navrhla ďalšie nástroje na lepšie presadzovanie právnych predpisov. Navyše, ako sa uvádza v stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu, Komisia preskúma rámec práv cestujúcich, okrem iného pokiaľ ide o jeho odolnosť voči kríze.

Odporúčanie 3 – Zlepšiť nástroje a právne predpisy na ochranu práv cestujúcich v leteckej doprave

- a) Komisia prijíma odporúčanie.
- b) Komisia prijíma odporúčanie.
- c) Komisia prijíma odporúčanie.

Odporúčanie 4 – Uplatňovanie na iné druhy dopravy

Komisia prijíma odporúčanie.